

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת קדושים

נאמטא

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת קדושים

ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט יח). יש לומר שכונת הכתוב לומר דהנה יש אנשים שעניניהם צרה בטובות שיש לחבריהם. וע"ד משל יש אדם שבעצם אינו שונא לחבירו ולא רק זו אלא שגם אוהבו, אבל יען שיש לחבירו ממון או שמצליח מאד בדרכו או שיש לו שאר טובות והנאות, בגלל זה הריהו מתקנא בחבירו וזה גורם לו שישנא אותו. אבל האמת אם יביט האדם בעיני השכל יראה שלזה האיש שאמנם שיש לו שאר טובות וכדו' אבל בד בבד יש לו ג"כ צרות ורעות, שכמו שלו עצמו יש לו מעלות וחסרונות כך גם לכל אדם יש מעלות וחסרונות, וכשהאדם ידע זה שוב לא יבוא להתקנא ולשנא את חבירו.

ולזה אומר לנו התורה ואהבת לרעך, ואת תאמר איך אוכל לאהוב את רעי יען שיש לו הרבה טובות שנעדרים ממני, ואומרת התורה כמוך, כמו שאתה יודע בנפשך שיש לך גם מעלות וגם חסרונות, כך גם אצל זה האדם שאתה מתקנא בו

תדע שאמנם שאתה רואה רק הטובות שיש אצלו אבל יש אצלו ג"כ רעות.

ישנה אמרה ידועה על הפסוק לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך (שמות כ יד). שלפעמים יש לאדם חמדה לדבר מסוים שיש אצל רעו, אומרים לו שאי אפשר לקבל רק הדבר המסוים שהוא חומד, אלא שצריך לקבל את כל אשר לרעך, היינו המעלות והחסרונות שיש לרעו, שיכול שיש לו בית גדול ונאה, אבל מנגד יכול שיהיה לו ל"ע בן שאינו בריא. שאי אפשר לבקש רק את הבית הנאה לבדו, אלא הכל כלול בזה שאכן שאתה חומד את הטובה שיש לו אך הוא גם מתמודד עם צרה אחרת, ואם אתה רוצה הטובה שיש לחברך צריך אתה לקבל גם את הרעה שיש לו, וזה כוונת הכתוב ו'כל' אשר לרעך.

וזהו כונת הכתוב ואהבת לרעך כמוך, ואהבת לרעך, ואם הקנאה מפריד בינך לרעך, תדע שאין לך

במה לקנאות בגלל שגם הוא 'כמוך' וכדאמרן. ועזור השי"ת שנוכל לאהוב איש את רעהו, ובמיוחד בימים אלו ימי העומר, שהמה מיוחדים לתקן ענין מיתת תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה, ובקרוב נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

מתוך השוה"ט ליל שב"ק קדושים תשפ"א

כונת הנוסח ונאכל מפריה ונשבע מטובה כי באכילת פירותיה אנו ניזונים מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבע מטובתה.

לפני כמה שנים שמעתי עובדא מהרה"ג רבי יהושע פירר שליט"א ראש הכולל ד'באבוב בעיר טאראנטא שבקנדה, שהאדמו"ר מבאבוב שליט"א שאל פעם את אביו האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל, על מנהגו לאכול כל יום מיני מזונות, וענה לו אביו שיש לו חביבות מיוחדת לברכת מעין שלש, היות שאומרים בה ונברכך עליה בקדושה ובטהרה, נוסח שאין אומרים בשאר ברכות, ולכן הוא אוכל כל יום מיני מזונות בכדי שיוכל לברך ברכת על המחיה ולהגיד ונברכך עליה בקדושה ובטהרה.

יעזור השי"ת שנוכל להכיר בערך קדושת ארץ ישראל, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

מתוך הקידושא רבא בצפרא דשבתא שב"ק קדושים תשפ"א

וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים (שם). וכתב האור החיים הק' (שם) שירמוז באומרו וכי תבאו אל הארץ שלא תהיה הכוונה לתיאבון המורגשות, אלא תהיה כוונת הביאה אל הארץ לחיבוב ולחשק הארץ הקדושה, אשר בחר ה' בה הר' ה' שמה, ואמר כי אין כוונת דיבור זה להחליט המניעה מהשתדל בישוב הארץ אלא ונטעתם וגו', הא למדת שמה שהתנה במאמר אל הארץ הוא בבחינת תכלית המחשבה שתהיה למעלת הארץ במושכלות, לא להנאת הגוף.

וכעין זה מובא בב"ח (או"ח רח) שמבאר נוסח הברכה ונאכל מפריה ונשבע מטובה, שקדושת ארץ הנשפע בה מקדושת הארץ העליונה נשפעת גם בפירותיה שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ, וזה

'שבת געלע מצות'

שב"ק פר' שמיני - מברכים חודש אייר תשפ"א

והענין של 'גוטע' מצות מובן באופן פשוט, אחרי שאכלו במשך ימי הפסח המצות שהם לחם עוני, ובשבת זו אוכלים כבר חלות, יכול בן אדם לחשוב, ב"ה שאנחנו לא צריכים לאכול עוד המצות, ואנחנו כבר יכולים לאכול חלות, לכן אומרים 'גוטע' מצות כדי לא לבייש המצות.

ובענין 'גאולה' מצות יש לומר על פי מה שמובא בספרים הק' על הטעם של ביעור חמץ, שהענין הוא שיקדש עצמו ויבער את הרע שבקברו לכל הפחות פעם בשנה, ואפילו אחרי פסח במשך ימי הספירה, אנו גם מחמירים בכל מיני ענינים שלא לאכול מה שנמכר לגוי וכדו', אמנם במשך ימי הפסח כלל ישראל אינם אוכלים חמץ אבל הוא במצב של אינו נאכל, שאין לו מה לאכול. אבל אחרי פסח כשחוזרים לאכול החמץ אנו מרגישים שבעצם מה שלא אכלו חמץ במשך ימי הפסח ואכלו רק מצות, זה בחינת גאולה שעל ידי זה נתקדשו ונגאלו מכל התאוות והרע שמגיע מהחמץ. ואנו רואים שבעצם המצות היה בבחינת גאולה, ולכן שבת זו נקרא שבת 'גאולה' מצות.

הנה השבת הזה קורין אותה 'שבת געלע מצות', ובחידושי הרי"ם כתב טעם על זה, שידוע שביום ד' היה קריעת ים סוף, וממילא ביום השבת היו המים ירוקים שבאו למרה, וידוע שיסוד המרה הוא ירוק. וכן ראיתי במנהגי קמארנא שהיו אוכלים בשבת זו מצות מטוגנות בביצים, זכר למים הירוקים.

וצריך להבין מה הקשר בין המצות למים הירוקים, ואם הכן שעושין זכר לאותם המים היו צריכים לשנות מים ירוקים. ויש לומר דהנה במרה כתיב (שמות טו, כה) וימתקו המים, שנהפכו המים ממרים למתוקים, גם המצות שהוא לחם עוני, שמסמל העניות במצרים, והוא גם מסמל הגאולה, על שלא הספיק בצקם להחמיץ, כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה, ולכן כמו שאותם המים בתחילה היו מרים ואח"כ נמתקו, כן המצות שהיו לחם עוני, אך כהיום הזה נמתקו והם עבורנו ענין של גאולה.

והנה בשם הרה"ק ר' פינחס מקוריץ זי"ע מובא, דמה שקורין העולם געלע מצות הוא טעות אלא צ"ל 'גוטע' או 'גאולה' מצות.

בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו, וצונו להניח על היד לזכרון זרוע הנטויה. ושהיא נגד הלב לשעבד בזה תאות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו. ועל הראש נגד המח. שהנשמה שבמחי עם שאר חושי וכחותי כלם יהיו משעבדים לעבודתו יתברך שמו, ומשפע מצות תפלין יתמשך עלי להיות לי חיים ארכים ושפע קדש ומחשבות קדושות. בלי הרהור חטא ועון כלל. ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע. ויניחנו לעבד את יהוה כאשר עם לבבנו. הרי אנו רואים מכל זה הנוסח שיציאת מצרים הוא קשור לקדושת האכילה וכמו שאמרנו.

יעזור השי"ת שנזכה לאכול כמו שיהודי צריך לאכול, ונזכה להיגאל מכל התאוות ודברים רעים, בביאת גוא"צ בב"א.

ובאמת יציאת מצרים קשור לענין קדושת האכילה, כמו שכתוב (ויקרא יא, מה) כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים והייתם קדשים כי קדוש אני. ומבאר רש"י שם (בביאור השני) כי אני ה' המעלה אתכם, ככולן כתיב והוצאתי וכאן כתיב המעלה, תנא דבי רבי ישמעאל אלמלא לא העליתי את ישראל ממצרים אלא בשביל שאין מטמאין בשרצים כשאר אומות דיים ומעליותא היא גבייהו והוא לשון מעלה.

גם בנוסח ה'לשם יהוד' של תפילין אנו אומרים: והם ארבע פרשיות אלו. שמע. והיה אם שמע. קדש. והיה כי יביאך. שיש בהם יחודו ואחדותו יתברך שמו בעולם. ושנזכור נסים ונפלאות שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים. ואשר לו הכח והממשלה

מתוך השוה"ט ליל שב"ק שמיני - מברכים אייר תשפ"א

תיבות התפלה 'הוא יגאל אותנו מעבדות לחירות'. מה הכונה מעבדות לחרות, אלא דאמרו חז"ל (אבות ו, ב) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, ולהבחורים

הן בשבוע הבעל"ט שבים בחורי השיבות ואברכי הכוללים להיכלי תלמודם ופותחים זמן חדש, והנה בעת א ראש חודש בענטשען (ברכת החדש) עלה ברעיוני כשאמרתי

והאברכים ששבים להיכלי הישיבות והכוללים, הרי שזה בחינה של גאולה מעבדות לחירות, שעד עכשיו היו משועבדים יותר לביתם וכעת עם חזרתם לישיבות ולכוללים יהיו הם משועבדים יותר לתורה ואין לך בן חורין וכו'.

אכן כי בעת הזאת כשעומדים בעיצומו של ימי הספירה לקראת קבלת התורה, כמעט ואין צריכים לעורר בתחילת הזמן, וייל סאיז לערנט זיך פון זיך אליין. אלא כבר סיפרתי מה שהיו אומרים אצלינו

בישיבה, שהולכים לישון בשבועות בבוקר וקמים לסליחות, שאמנם שבתחילת הזמן לומדים בהתמדה אבל כל זה הוא עד ליו"ט שבועות, כי לאחר יו"ט שבועות נמוגה ההתלהבות וכבר אין כ"כ חשק ללמוד, ואם חפצים שגם אחרי יו"ט שבועות ימשיכו ללמוד בחיות והתלהבות, חייבים לעורר בתחילת הזמן, שהלימוד יהיה באופן כזה, שזה ישפיע גם לאחר יו"ט, שאחרי יו"ט שבועות ילמדו ביתר שאת וביתר עוז.

מתוך רעווא דרעוין שב"ק שמיני - מברכים אייר תשפ"א

לדגל יזמא דהילולא של הרה"ק רבי מענדלי מזויטעבסק זי"ע

החל ביום ב' דר"ה אייר

ניצוצי אודה מתוך סעודת מלוזה מלכה

הרה"ק רבי מענדלע מזויטעבסק זי"ע היה מראשוני החסידים שהגיע לארץ ישראל והתיישב בגליל בעיר טבריא. יש כמה מנהגים שנוהגים אנשי ירושלים והם על פי הוראתו של רבי מענדלע וויטעבסקער שתיקן לנהוג כמה מנהגים על פי פסקו של מרן הבית יוסף, שהרי בדרך כלל

אנו בני אשכנז נוהגים כדברי הרמ"א, אבל כשהגיע רבי מענדלי לארץ ישראל מפני כבודו של מרא דארעא ישראל הבית יוסף הנהיג בכמה דברים כדעת הבית יוסף. ולכן נוהגין בהרבה קהילות של אנשי ירושלים כשיטת המחבר ועושים הגבהה לפני קריאת התורה, כדעת הבית יוסף

(או"ח קלד, ב), ולא כמו שנוהגים בני
 אשכנז בחוץ לארץ שעושים הגבהה
 אחרי קריאת התורה כפסק הרמ"א.
 גם נוהגים שאין מברכים על הלל
 כשאומרים חצי הלל בארץ ישראל
 כדעת הבית יוסף (שם תכב ב), ולא
 כמו שנוהגים בני אשכנז בחוץ
 לארץ שמברכים על הלל גם
 כשאומרים חצי הלל כפסק הרמ"א,
 גם נוהגים שמברכים רק ברכה
 אחת על תפילין דהיינו להניח ואין
 מברכים על הראש על מצות תפילין
 כדעת הבית יוסף (שם כה, ה), ולא
 כמו שנוהגים בני אשכנז בחוץ
 לארץ שמברכים שתי ברכות על
 תפילין גם להניח וגם על מצות
 כשמניחים תפילין על הראש כפסק
 הרמ"א, גם נוהגים שמברכים
 שהחיינו בברית מילה כדעת הבית
 יוסף (יו"ד רסה, ז).

הג הפסח תשפ"ב

שב"ק - יום טוב ראשון של פסח

דעוא דדעזיק

לו גם בעת נפילתו ממדריגתו, שמתחזק לעלות אל מקום קדשו ומחזק את עצמו גם בעת ההוא לעסוק בתורה ובמצות עד שיזכה לעלות אל מדריגתו.

והגם כי בעת ההוא אין יכול לעבוד כל כך בשלימות הגמור רק בשביל שכר העולם הבא וכדומה, ולא כמו בעת הראשון שהיה עובד בשביל גדול שאוהב את השם יתברך יותר מכל תענוגי עולם הזה, ועבודתו היה שלא על מנת לקבל פרס, ואין אהבתו מחמת שכר עולם הבא כלל, רק מאהבת השי"ת היה עובד אותו יתברך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל תענוגי עולם הבא, על כל זה בעת שנפל ממדריגתו מחזיק את עצמו לעבוד השם יתברך בכל יכולתו כפי מדריגתו בעת ההוא עד שיזכה לחזור לשוב לאיתנו הראשון.

אך להבין למה ברא השם יתברך זה שיפול צדיק ממדריגתו, הלא

לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על בן עלמות אהבוך. משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה כך נזכירה דודיך מיין משרים אהבוך (שיר השירים א ג-ד).

זקני בספרו קדושת לוי כתב לבאר פסוקים אלו, דהנה הצדיקים העובדים את הכורא ברוך הוא הם מתענגים מעבודת השם יתברך, ועובדים בשמחה ובטוב לבב, ויש להם תענוג בעבודתם מעין עולם הבא ואין ערך לתענוג זה מתענוגי עולם הזה.

שהתענוגי עולם הזה, אין תענוגים רק בשעת המעשה שמתענג ואחר זה חלף והלך לו התענוג והיה כלא היה. מה שאין כן מתענוגי עולם הבא הצדיקים העובדים השם יתברך, הגם שיש זמן שיפול הצדיק ממדריגתו ואין יכול בעת ההוא לעבוד עבודתו כמקדם, על כל זה, הרשימה שגשאר בו מעבודתו שמקודם מועיל

שבא יתרו ונתגייר ושמעה רחב ונתגיירה עיין שם. פירוש, שמזה שנופל הצדיק ממדרגתו ומתחזק לשוב אל מקומו מזה נתעלה נשמת גרים וכו'.

וזהו משכני אחרך נרוצה, שאפילו בעת שנפל ממדרגתו ואין יכול לעבוד השם יתברך בשלימות, רק בשביל עולם הבא וכדומה והוא כינוי אחוריים וזהו משכני אחרך, שאפילו בעת שנפל ממדרגתו והוא בבחינת אחרך, עם כל זה נרוצה ומתחזק את עצמו בכל יכולתו לחזור ולשוב אל מקום הראשון, ואז כשיוכה לחזור ולעלות אל מקום קדשו.

וזהו הביאני המלך חדריו, שנוכה לחזור למדרגתו ולבקר בהיכלו וחדריו אזי נגילה ונשמחה כך, אז אין אהבתו בשביל שכר עולם הבא רק שאהבת השם יתברך הוא הנאהב אצלו יותר מכל תענוגי עולם הבא ונגילה ונשמחה כך, ששמחתו הוא בהשם יתברך.

נזכירה דודך מיין, שאהבת השם יתברך הוא הנאהב אצלו מכל תענוגי עולם הבא. והוה נזכירה דודך ואהבתך יותר מיין, היינו תענוגי עולם הבא. והוה משרים אהבך, שזה האהבה השלימה שאז הם אהבים

לכאורה הוא יותר טוב שיעמוד צדיק תמיד על עמדו לעבוד השם יתברך בשכל גדול ולאהוב אותו אהבה שלימה. דבר זה אמר הבעל שם טוב ז"ל, ומודי הצדיק מודינו דוב בער ז"ל, שמזה שנופל הצדיק ממדרגתו ומתחזק לחזור ולשוב לאיתנו מזה נבראו נשמות. והוא כמו מי שרוצה להעלות את חבירו מטיט ורפש שצריך גם הוא לירד סמוך להטיט ורפש להעלות אותו, כמו כן מזה נבראו נשמת גרים ממה שהצדיק נופל ממדרגתו ומתחזק את עצמו לעבוד השם יתברך ולחזור ולשוב אל מקומו עד כאן דבריו. והוא נרמז גם כן בכתבי האר"י ז"ל.

וזהו נראה פירוש הפסוק לריח שמניך טובים שמן תורק שמך, שאפילו בעת שהצדיק נופל ממדרגתו וזהו שמן תורק שמך, ששמן היינו תורה ומעשים טובים, ואפילו בעת שהשמן תורק ונופל ממדרגתו, על כל זה לריח שמניך טובים, הריח והרשימה שנשאר בו ממעשים הקודמים שהיו טובים, הרשימה הזאת הם טובים אפילו בעת ששמן תורק שמך שנפל הצדיק ממדרגתו. אך למה ברא שיפול הצדיק ממדרגתו.

על זה אמר על בן עלמות אהבך, ופירש רש"י ז"ל (שיר השירים שם)

וגו'. לפום פשטא נראה בסדר הפסוקים שבמשך שבועת ימים שהבנים לא ישיגו חמץ כהרגלם יבואו לחקירה על זה. ועל שפתי המשיב יתוסף לקח האמונה בלב. ופי' בעבור זה. שאנו אוכלים מצה שבועת הימים לזכרון האמונה בהשגחה עלינו בפרטות.

ואם כן, הרי שמהמשך סדר הפסוקים יש שייכות לזהגדת לבנך למשך כל ימי חג הפסח, ובמיוחד לפי השיטות הסוברים (הרוקח, אבן עזרא, חת"ס בשם חוקוני, ועוד) שיש מצוה לאכול מצה כל שבועת הימים.

והנה בליל הסדר איכא ב' דברים שלכאורה הם ב' הפכים, שמצד אחד בליל הסדר מגיע כל יהודי לדרגה מאוד גבוהה כאשר אמרנו, אך מצד שני בליל הסדר יש מצוה של סיפור יציאת מצרים, לקיים והגדת לבנך באופן שהאדם יורד ממדרגתו מן ההר אל העם כדי שיוכלו ילדיו לקבל ממנו, וב' הדברים הללו נראים כמנוגדים זה אל זה, ואיך אפשר שיתקיימו שניהם בזה הליל.

ואולם יש לומר שבליל הסדר האופן של סיפור יציאת מצרים הוא על ידי שהילדים רואים עבודתו בקודש,

השם יתברך במשרים ואהבת השם יתברך אצלם יותר מרוב תענוגי עולם הבא, עכ"ד.

מה נאים ומה נפלאים דבריו הק' לזמן הזה בו אנו נמצאים כעת יום טוב ראשון של פסח, שכידוע מהאר"י ז"ל (שעה"כ הרושי פסח) שבלייל הסדר כל יהודי עולה ומתעלה לדרגה גבוהה מאוד. אמנם מדרגות אלו אנו זוכים רק בליל התקדש חג, ואח"כ האדם נופל ממדרגה זו, ומה שנשאר הוא רק הרשימה מקדושת לילה זו.

והנה עלה בלבי ספק אם יכולים לקיים המצוה של והגדת לבנך במשך כל ימי החג הפסח, כמו שאנו רואים שהנהוג שבעולם שמדברים בעניני הגדה של פסח כל ימי הפסח, או שענין זה של והגדת לבנך יכולים לקיים רק בליל הסדר, בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך.

ומחותני הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א הראה לי מדברי הגאון הנצי"ב מוואלאזין זצ"ל בפירושו העמק דבר על הפסוק (שמות יג ה) והגדת לבנך, שפסוק זו נאמר בהמשך למה שכתוב (שם פסוק ו-ז) שבועת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג לה', מצות יאכל את שבועת הימים

איך שאביהם מתבשם מגודל קדושת הלילה, ועצם זה שהבנים רואים איך שאביהם מתנהג בקדושה והתעוררות בליל הסדר, זה עצמו ו'הגדת לבנג'.

אז הזמן לקיים והגדת לבנג באופן שהוא יורד לילדיו בדרגה שלהם, שאז יכול לספר להם בפשטות הסיפור של יציאת מצרים.

וולאחר יו"ט ראשון, במשך ימי חג הפסח אחרי שיוורדים מדרגה גבוהה זו, ונשאר רק רשימו דקדושה,

יעזור השי"ת שנוכל להמשיך הרושם מקדושת הלילה עדי נוכח לביאת גוא"צ בב"א.

יו"ט שביעי של פסח תשפ"ב

שזה"ט ליל שביעי של פסח

איתא בספרים הק' (שעה"כ דרושי פסח דרוש ד) שחג הפסח הוא לשון של 'פה סח', שאנו חוגגים בענינו של כח הדיבור, ענין זה מתחיל בליל התקדש החג שאנו מקיימים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח', עד שביעי של פסח שאנו אומרים שירה.

כמרחבי רקיע, אין אנתנו מספיקים להודות, שאין גבול ותכלית למה שאנו צריכים באמת להודות לה'.

ביו"ט ראשון של פסח אנו מתחילים לומר ו'כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח', שענינו ריבוי הגלוי על ההסתר, עד שמגיעים לשביעי של פסח, ששם רב ההסתר ממה שגלוי לפנינו כדאמרן.

אופן כתיבת השירה הוא בצורה של אריח על גבי לבינה, שיותר ממה שאמרו בשירה היה מונח בין השורות, דהיה בבחינת יותר מה שקראתי לפניכם כתוב כאן, בחינה של אילו פינו מלא שירה כים, ולשונינו רנה כהמון גלוי, ושפתותינו שבה

בספר בית אברהם (שביעי של פסח) כתב לבאר ענין הדיבור בחג הפסח, שבמצרים מתוך שפל מצבם לא היה להם בחינת דיבור, רק קול פשוט, כמאמר הכתוב ויעקו, ויעקו, ויאנחו, בבחינת גאלמתי דומיה, שלא

את עני אבותינו במצרים ואת זעקתם שמעת על ים סוף, שהענין שהכתוב אינו מזכיר את צעקת בני ישראל במצרים, רק את צעקתם על הים, כי בצעקתם על הים כתיב (שמות יד י) ויצעקו בני ישראל אל ה', והיינו שהתפללו אל הש"ת להושיעם מצערתם, וכמו שפירש רש"י (שם), תפשו אומנות אבותם (מכילהא פ"ב).

באברהם הוא אומר, אל המקום אשר עמד שם (בראשית יט כו). ביצחק, לשוב בשדה (שם כד כג). ביעקב, ויפגע במקום (שם כח יא), ואילו בצעקת בני ישראל ממצרים כתיב (שמות כ כג) ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה, ולא כתיב כאן אל ה', כלומר שזעקו מתוך כובד העבודה, ולא זעקה של תפלה כמו בעמדם על הים, ששם צעקו כל בני ישראל בתפלה אל ה' כאמור.

והגם שאמרנו בשבת הגדול בשם זקני הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע שגם במצרים היה זעקתם על שאינם יכולים לעבוד ה' כראוי מרוב קושי השעבוד, ואמרנו דברים דומים בשם זקני הרה"ק מראפשיץ זי"ע שזעקתם היה על שכונתא בגלותא, אבל כנראה שלא

היו יכולים לומר דיבור ותפילה לפני הקב"ה, ואח"כ כשיצאו למדבר זכו לבחינת דיבור. ומרומז במה שאמר (שמות יד טו) מה תצעק אלי, בבחינת צעקה קול בלא דיבור, דבר אל בני ישראל ויסעו, ממדריגה למדריגה, עד קבלת התורה, שהגיעו לתכלית כוח המדבר.

בפסוקי דימרא אנו אומרים 'ויברך דוד', והנה 'ויברך דוד' מתחיל עם פסוקים מספר דברי הימים, ומסתיים בפסוקים מספר נחמ" (פרק ט ה-י), ובעצם הסיום של 'ויברך דוד', 'ומצאת את לבבו נאמן לפניך' הוא באמצע פסוק, והמשך הפסוק הוא התחלת פרק הבא 'וכרות עמו הברית'.

בפסוק בנחמיה כתיב כהקדמה לקריעת ים סוף, אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם ואתה מחיה את כולם וצבא השמים לך משתחיים. ואח"כ מביא ענינו של קריעת ים סוף, אחרי ההקדמה שהקב"ה הוא יצר את כל הבריאה והוא מחיה אותה, אז מובן מאילו הנם של קריעת ים סוף.

בסידור 'עבודת השם' (בעלזא) מובא על מה שאנו אומרים ותרא

וכשמתבוננים בענין זו מתיישב האהבה להשי"ת בלבנו.

יעזור השי"ת שנוכל לעבוד השי"ת עם כוח הדיבור בין בתורה ותפלה ובין בשירה, ועל ידי זה נזכה להיות אוהבי ה' עדי נזכה לומר שיר חדש בביאת גוא"צ בכ"א.

אחרי הניגון 'נהלל נודה ונהלל' אמר כ"ק מרן רבינו שליט"א:

הנני רוצה לנצל הזדמנות זו בעת שנתאספו כולנו לומר שירה להקב"ה בכלליות, והזמן גורם גם לומר שירה באופן פרטי. הנה אין זה בגדר סוד הענינים שעברתי בתקופה האחרונה, וב"ה היו לי ניסים גלויים בסייעתא דשמיא וברחמי המרובים, ולכן אני רוצה להודות ולהלל להשי"ת, 'אודה ה' מאוד כפי בתוך רבים אהללנו', על כל החסד שעשה עמי הקב"ה עד היום, ובפרט שהציל נפשי, וב"ה שאני יכול להיות בבית המדרש בריא ושלם.

הן חפץ אני לספר בפניכם על חלום מופלא מה שראיתי בחזיון ליל באותה תקופה שחשתי בלבי מעט. אמנם כי בשעת החלום לא הבנתי פשר החלום ופתרונו, אך אח"כ

היה באותה דרגה של תפלה שהיה על הים, שהלא אנו רואים שבמצרים כתיב ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה, שם משתמש הפסוק בשם אלוקים, ועל הים כתיב ויצעקו בני ישראל אל ה'.

חג הפסח הוא זמן שעבודת היום הוא באופן של אהבת ה'. בספר החינוך (מצוה תיח) כתב שנצטוינו לאהוב את המקום ברוך הוא, שנאמר ואהבת את ה' אלוקיך (דברים ו ה). וענין המצוה שנחשב ונתבונן בפקודיו ופעולותיו עד שנשיגהו כפי יכולתנו ונתענג בהשגחתו בתכלית העונג. וזאת היא האהבה המיוחדת.

וזה לשון הספרי, לפי שנאמר 'ואהבת', איני יודע כיצד אוהב אדם את המקום, תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבך, שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם. כלומר, שעם התבוננות בתורה תתישב האהבה בלב בהכרה, ע"כ.

ואפשר לומר לפי דבריו דבחג הפסח שכל ענינו הוא על כח קדושת הדיבור שניתנה לנו כמתן תורה, אחרי שבכל ימי משך שהותינו בגלות מצרים, לא היתה לנו היכולת להשתמש בכוח הדיבור כראוי כדאמרן,

כשהגעתי לבית הרפואה וב"ה יצאתי בשלום, הבנתי משמעות הדברים.

בחלומי ראיתי שאני נמצא בבית המדרש של דודי האדמו"ר מויעליפולי שליט"א בפלעמבוש בארה"ב, והגבאי שהנני מכירו על הפנים, קרא לי לעלות לתורה, ובעוד שאני קם ממקומי והולך לכימה לעליה, לפתע אני רואה שב"ק אאמו"ר זי"ע הקדים אותי ומנע בעדי לעלות לתורה והוא עצמו נגש לספר תורה, - ואגב זה היה הפעם הראשונה שראיתי את אבי ז"ל אחרי פטירתו, - והתחיל לומר בקול רם 'לשנה הבא בירושלים, לשנה הבא בירושלים, לשנה הבא בירושלים' הבנויה' בנוסח המקובל, אני בשמעתי זאת נתחייכתי, והגבאי דשם אמר לי, הוא תמיד עושה כך, ע"כ החלום.

אח"כ אמר לי חתני הרה"ג מנחם דויטמן שליט"א בשם הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א, שמי שחולם חלום שקורים לו לעלות לתורה צריך לצום תענית חלום, שזה סימן שקורין אותו לבית דין של מעלה וד"ל, ומה שנראה לי וודאי כי אבי ז"ל המליץ עבורי בבי"ד של מעלה ולכן הקדימני ומנע בעדי לעלות לתורה, ובזכותו זכיתי להנצל. חלום זה חלמתי בימים הסמוכים לאותו היום בו חשתי מעט בליבי. ונראה לי גם שמה שאמר לי הגבאי שהוא תמיד עושה כן, היינו שאבי ז"ל עומד שם בבי"ד של מעלה ומציל יהודים ממותה.

יעזור השי"ת שאזכה יחד עם כל עם ישראל לבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים.

שב"ק פר' אחרי שבת נאך פסח תשפ"ב

קידושא דבא בצפרא דשבתא

למה כשאדם מדבר דברים בטלים אינו מכביד בזה על הגוף, והשיב כי מדברים בטלים אינו בא להגוף שום חיות כלל, כי אין בהם עצמם שום חיות, אבל כשעוסק בתורה בדחילו

ושמרתם את יוקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם

וחי בהם אני ה' (ויקרא יח ה).

בספר בעל שם טוב עה"ת איתא שהקשה מרן הבעש"ט זי"ע

ורחמו, אז בא מזה חיות גדול אל הגוף, ונעשה הגוף מזה כבד ממה שהיה בתחילה, כי תחילה היה נחסר מחיות זה, וזה החיות מכביד על הגוף, כמו האדם אחר האכילה גופו כבד עליו, מפני שחיות בא לגוף מאכילה.

ולפי דבריו ביאור הכתוב הוא, ושמרתם את חוקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, שמשמירת החוקים והמשפטים מגיע לגוף האדם וחיות.

והנה השבת הזה שהוא מיד אחר יו"ט פסח כולנו מרגשים שהאברים כבדים עלינו ואנו מרגישים עייפות גדולה, אמנם הטעם לזה הוא שאחרי שהתמלא הגוף חיות גדול מימים המרומים של יום טוב, ונעשה הגוף מזה כבד ממה שהיה בתחילה, כי תחילה היה נחסר מחיות זה, וזה החיות מכביד על הגוף.

יעזור השי"ת שנוכה שיהיה לנו חיות מהמעשים טובים ועבודת ה', עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

'באגלייטען דעד יום טוב'

דעוא דרעזין

הנה מה שאנו נוהגים במנהג 'באגלייטן די יום טוב' אפשר לומר הכוונה בזה, שהנה לאחר שעבר עלינו שבוע של יו"ט מלא וגדוש, ובחשבנו את כל המצוות הנעלות שעברו עלינו, מצות אכילת מצה וסיפור יציאת מצרים וד' כוסות ואכילת מרור, והאדם בא לחשב חשבוננו האך עברו עליו כל אלו.

ובשבוע הבעל"ט הוא יומא דהילולא קדישא של הרה"ק מצאנו

זי"ע (כ"ה ניסן), ומסופר שפעם היה שהושענא רבא היה ביום רביעי ושמיני עצרת ביום חמישי שמחת תורה ביום שישי ואח"כ שבת בראשית, והיה אחד מהנוסעים והמסתופפים בצל הרה"ק שבא לכל אלו הארבעה ימים, ובשבת בראשית לאחר סעודת הבוקר היה הוא יושב בבית המדרש, וכל ציבור החסידים הלכו לנוח מעמל העבודה בד' הימים הנעלים האלו בצל הקודש, והוא היה יושב והוגה בתורה.

והרי בתשובה מיראה זדונות נעשות כשגגות ובתשובה מאהבה זדונות נעשות כזכויות (יומא פו:), ולכן אנו מצפים עד חודש ניסן שאז העבירות נתהפכו להיות זכויות ואנו מחזירין אותם אלינו.

ובאמת קראנו היום בשבת קודש (אחרי) את הקריאה של יום כיפור, ואפשר לומר שזה כדי להראות בחינה זו במוצאי היום טוב, שאנו רוצים לחזור לתחילת העבודה לתשובה מיראה.

אנו נוהגים להקפיד על חמץ שעבר עליו הפסח, וגם הקפידו על חמץ שנמכר לגוי, ורק אוכלים ממה שנמחן לאחר הפסח, ומילתא טעמא בעי על מה נהגו להקפיד כל כך בזה.

ואפשר לומר בהקדם מה שכבר דיברנו קודם הפסח בנוסח שאנו אומרים בשריפת חמץ שבמה שהיצר הרע רומז לחמץ, וכשם שאנו מבערין את החמץ בכל שהוא, כמו כן נבער את היצר מלבנו שלא ישאר ממנו משהו, ולכן אנו מקפידין שמאותו היצר הרע שהיה לנו קודם הפסח לא ישאר מאום, ויאבד זכרו לגמרי, ואם רוצה היצר להתחדש עלינו עדיין עדיף הוא מאותו היצר שהיה קודם הפסח,

והסדר היה שכדי להיכנס לסוכה היו צריכים לעבור דרך ביהמ"ד, ולפתע ראה את הרה"ק מצאנו עובר בביהמ"ד בדרכו לסוכה, ותיכף נשתומם מאוד אותו חסיד לראות מה יהיו מעשיו של הרה"ק בסוכה, וראה איך שנכנס לסוכה והתחיל למנות בקול איך שעברו כבר כל חודש אלול ימי הסליחות וראש השנה ויום הקדוש וכל ימי הסוכות ועדיין לא התחלנו לעשות תשובה.

ובעין זה אנו עושין במעמד זה לאחר שעברו כל ימי היום טוב פסח, ואנו מלאים בתשוקה וברצון להתחיל שוב את כל ימי היו"ט הקדוש, שבחשבנו את המעשים שעשינו בעסק כל המצוות אנו רואים שלא היו באופן הראוי ביותר בשלמות העשייה והלואי שנתחיל שוב ואז בודאי שהכל יהיה בתכלית השלמות.

ובאמת בחשבנו כל זאת היה ראוי ביותר שנתחיל כבר מתשובה מיראה, דידוע מאמר העולם על מה שבתשליך בראש השנה אנו משליכים את העבירות למים, ובמים שלנו אנו לוקחים את המים ביחד עם העבירות, שר"ה הוא בבחינת תשובה מיראה ופסח הוא בבחינת תשובה מאהבה,

לב ביראה ובאהבה, ושנוכה לקחת
 עימנו מהאורות שנשפעו עלינו ביו"ט
 העבר, ואנו נכנסים לשבועות גדולים
 מאוד של ימי הספירה, וכמו
 שהתפללנו 'בן ה' אלוקינו יגיענו
 למועדים ולרגלים אחרים' וכו', ובסופם
 אנו מגיעים לחג קבלת התורה, ויה"ר
 שנוכה לגאולה השלמה בביאת משיח
 צדקינו בב"א.

כיון שמלך זקן וכסיל יש לו כוח רב
 יותר ממלך חדש. לכן אין אנו רוצים
 ביצר הרע שמכרו לגוי, אלא רוצים
 ביצר הרע שנמתחן אחרי הפסח.

ויעזור השי"ת שנוכה ונוכל להישמר
 ממושהו חמץ גם בכל השנה
 כולה, ובהניח ה' לנו מכוחו של היצר
 הרע נוכל לעבדו בלב שלם ובטוב

הוצאות הגליון נדבת ידידנו

הרה"צ רבי יהודה אדיה סאפרין שליט"א

לרגל השמחה השדויה במעונו בהולדת הנכדה למזל"ט

בת לחתנו הר"ד ישדאל שטיינמץ הי"ו

שמחת הקידושא רבא תתקיים בשב"ק זו בניהמ"ד מתמידים דה' בן זכאי

יזכו לגדלה לתודה לחופה ולמעשים טובים ולרוות דוב נחת

ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח בבריות גופא ונהודא מעליא